

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Aanbieden Evaluatie beleidsdoel 7-1 Milieukwaliteit en gezondheid

Geachte Statenleden,

Met deze brief bieden wij u de evaluatie aan van het beleidsdoel '7.1 Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid' voor de periode 2019 tot en met 2024. Gedeputeerde Staten zijn verheugd dat de hoofdconclusie van de evaluatie is dat de provincie de goede dingen doet en de dingen goed doet. Daarnaast vindt Berenschot het opvallend dat de provincie haar doelen bereikt met een relatief compacte organisatie. Natuurlijk zijn er mogelijkheden voor verbetering en optimalisatie in het advies van Berenschot meegenomen, dit nemen we ook mee in deze brief.

Aanleiding

Op 6 mei 2021 ([PZH-2021-775681627](#)) is door Gedeputeerde Staten (GS) aan Provinciale Staten (PS) toegezegd om onderdelen van het Omgevingsbeleid op gezette tijden te evalueren. 'Ambitie 7: Veilig en Gezond Zuid-Holland; beleidsdoel 7.1 Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid' staat ter evaluatie op de Lange Termijn Agenda voor Q2, 2025.

De afspraak is dat bestaand beleid elke vier jaar moet worden geëvalueerd. De beleidskeuzes 7.1.1 t/m 7.1.5 (Lucht, Geluid, Externe Veiligheid, Bodem en VTH) zijn bestaand beleid en zijn om die reden in deze evaluatie meegenomen. Beleidskeuze 7.1.6 Gezond en Welzijn is nieuw beleid en valt dus buiten deze evaluatie.

Doel van de beleidsevaluatie

De evaluatie dient een tweeledig doel. Enerzijds een verantwoording aan Provinciale Staten over de mate waarin we op koers liggen om de geformuleerde doelen te behalen. Waarbij duidelijk moet worden wat ons doel is en of de vigerende beleidsstukken daaraan bijdragen (toetsing beleidstheorie). Anderzijds moet de evaluatie ons een spiegel voorhouden van ons handelen en punten voor verbetering signaleren.

Proces

Berenschot heeft de evaluatie uitgevoerd in de periode september 2024 – mei 2025. De evaluatie is begeleid door een ambtelijk kernteam van de provincie. Het kernteam had als taak het bewaken van de voortgang en het toezien op de feitelijke juistheid. De conclusies en aanbevelingen zijn nadrukkelijk van Berenschot. Een externe deskundige heeft geconcludeerd dat de evaluatie wetenschappelijk adequaat is uitgevoerd. De bevindingen van de externe deskundige zijn bijgevoegd

in bijlage 2.

Conclusies en aanbevelingen

Uit de overkoepelende evaluatie volgen zeven hoofdconclusies met bijbehorende aanbevelingen. De hoofdconclusies gaan over doeltreffendheid (de mate waarin de beleidsdoelstelling dankzij de inzet van de onderzochte beleidsinstrumenten wordt gerealiseerd) en doelmatigheid (de relatie tussen de effecten van het beleid en de kosten van het beleid). Daarnaast heeft Berenschot voor de vijf beleidskeuzes nog diverse aanbevelingen per beleidskeuze. Bijvoorbeeld over de samenwerking met gemeente, het delen van kennis, interne zichtbaarheid en een capaciteitsverdeling.

Doeltreffendheid

De hoofdconclusie is dat over het geheel genomen de provincie doeltreffend heeft geopereerd. De provincie heeft grotendeels de voorgenomen activiteiten uitgevoerd en haar gestelde doelen bereikt. Berenschot concludeert dat de provincie de goede dingen doet en de dingen goed doet, wat niet wegneemt dat er mogelijkheden voor verbetering en optimalisatie zijn.

Enthousiaste en gemotiveerde teams slagen erin om een positieve bijdrage te leveren aan de milieukwaliteit in de provincie Zuid-Holland en een positieve indruk achter te laten bij stakeholders binnen de provincie en bij het Rijk. Berenschot constateert dat verschillende beleidskeuzes worden uitgevoerd door compacte teams met maar enkele fte's. Dat is kwetsbaar.

De keerzijde van een compacte uitvoeringsorganisatie is dat er beperkt ruimte is om meer op te pakken dan de wettelijke taken. Dit is gezien de probleemschets uit de omgevingsvisie en het door de provincie gebruikte sturingsmodel een beperkte invulling van de provinciale rol. Zeker in het licht van de aanscherpingen van de grenswaarden van verschillende normen die de komende jaren op de rol staan. Wil de provincie toekomstbestendig zijn en doelmatig blijven, adviseert Berenschot een discussie te voeren over het gewenste ambitieniveau en de investeringen die daar eventueel voor nodig zijn.

Doelmatigheid

Uit de evaluatie komt naar voren dat er geen concrete indicaties zijn die wijzen op ondoelmatigheid van het gevoerde beleid. Berenschot concludeert dat er weliswaar detailinformatie op het gebied van financiën (intern) beschikbaar is, maar dat een toegankelijk overzicht van de uitgaven per beleidskeuze ontbreekt. Dit komt ook omdat de uitgaven per beleidskeuze vaak meerdere doelen dienen en niet eenduidig op één beleidsprestatie terug te voeren zijn. Daardoor is sturing op doelmatigheid moeilijk. Wij herkennen dat het soms lastig is precies na te gaan hoeveel middelen besteed worden aan de afzonderlijke beleidskeuzes. Door de indeling en samenhang van de verschillende beleidskeuzes is het niet makkelijk om dit op eenvoudigere manier inzichtelijk te maken. De huidige wijze van rapporteren wijkt echter niet af van wettelijke voorschriften.

De conclusies en aanbevelingen worden verder toegelicht in deel 1 van de rapportage (de overkoepelende evaluatie) en de bijbehorende deelevaluaties in deel 2 (zie bijlage). De aanbevelingen per beleidskeuze zullen binnen de betreffende opdrachten worden opgepakt. We onderzoeken welke aanbevelingen we kunnen implementeren en pakken de samenhang tussen verschillende beleidskeuzes op in de herziening Omgevingsbeleid 2026.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

1. Rapport Evaluatie beleidsdoel 7-1 Milieukwaliteit en gezondheid
2. Bevindingen van de externe deskundige